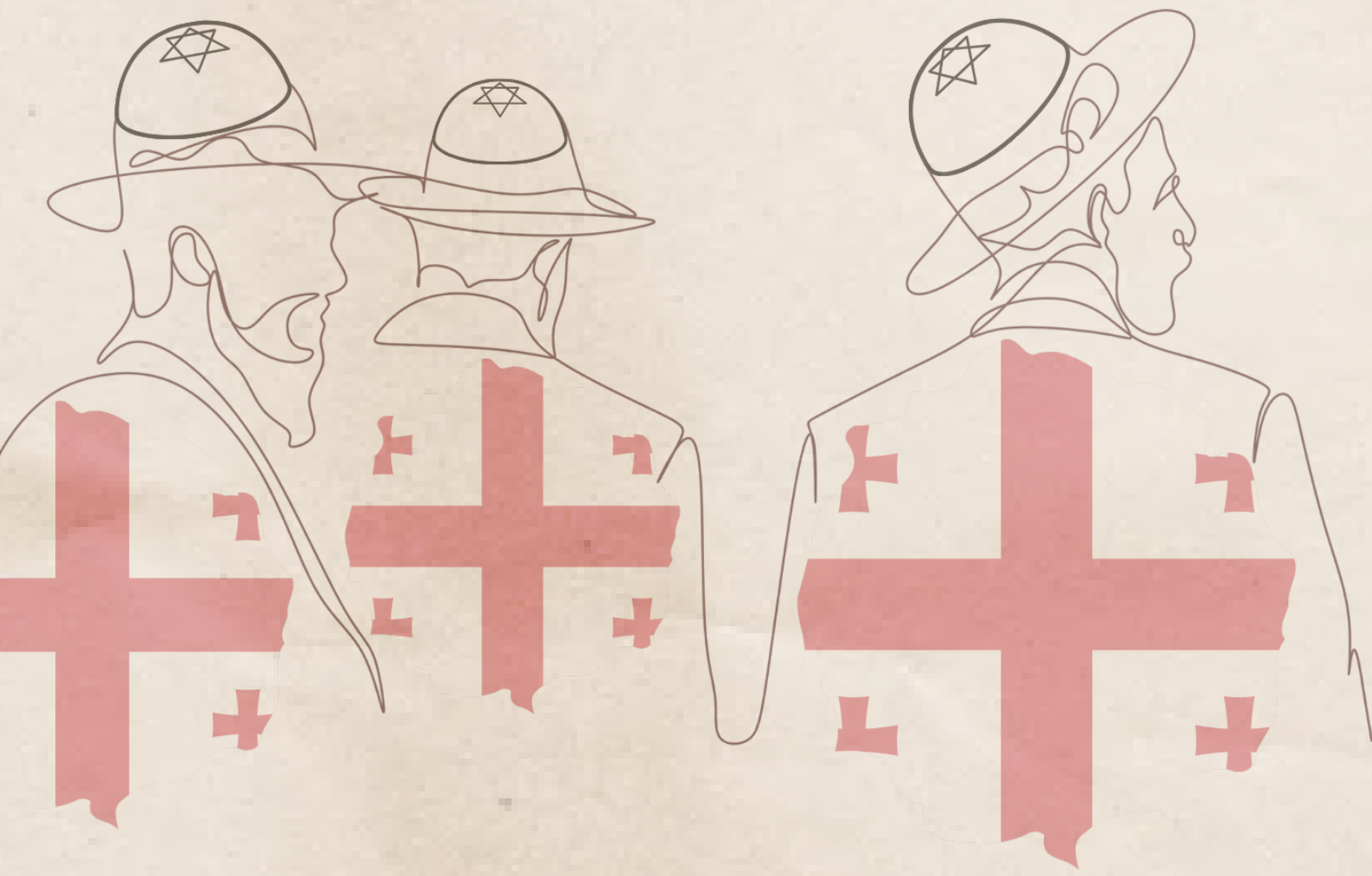

პრეზიდენტის განცხადებები -

ქართული ებრაელები იღებენ და შექცევიან

გაქცევილი ვერა უკრაინელი

ავტორი: ნინო ჩიხლაძე

გაკვეთილი მომზადდა სერიის “როგორ იქმნებოდა საქართველო” ფარგლებში.

პროექტის მიზანია, მოგვითხროს თბილისის მდიდარ ეთნიკურ და რელიგიურ მრავალფეროვნებაზე. ასევე, წარმოაჩინოს იმ უმცირესობების წვლილი, რომლებმაც საუკუნეების განმავლობაში შექმნეს საქართველოს საერთო ისტორია და კულტურული მემკვიდრეობა.

ქვეყნის შესახებ:

ქვეყნის მნიშვნელობა:

გაკვეთილის მიზანია მოსწავლეები გაეცნონ ებრაული კულტურის გარკვეულ ასპექტებს და გაიაზრონ ებრაელი ხალხის, როგორც უმცირესობების თემის წვლილი ქვეყნის ისტორიასა და კულტურულ მემკვიდრეობაში. განუვითარდეთ კულტურული მრავალფეროვნების დაფასების უნარი; კრიტიკული და ანალიტიკური აზროვნების უნარი.

მოსწავლეთა მიზნობრივი ფორმები:

1. მოსწავლეები მუშაობენ მთელ კლასთან.
2. მოსწავლეები მუშაობენ ინდივიდუალურად.
3. მოსწავლეები მუშაობენ ჯგუფურად.

ქვეყნის გამოყენებული რესურსები და მეთოდები:

1. შესასვლელი ბარათები;
2. ჯიგსოუს ტექნიკა;
3. უკუკავშირი წრეზე.

საწავლო მასალა და ინვესტირება:

1. ფლიფჩარტები და მარკერები;
2. თაბახის ფურცლები;
3. პროექტორი.
4. ხმის გამაძლიერებლები.

ქვეყნის მსვლელობა:

(გაკვეთილის ხანგრძლივობა – 90 წთ)

ფაზა 1

1. გაკვეთილის თემის, მიზნის და მეთოდების წარდგენა მოსწავლეებისთვის.
2. გაკვეთილის დასაწყისში მოსწავლეთა წინარე ცოდნის დასაზუსტებლად მასწავლებელი იყენებს მეთოდს „შესასვლელი ბილეთები“ (**დანართი #1**).
3. მასწავლებელი მოსწავლეებს ურიგებს შესასვლელ ბილეთებს და სთხოვს მათ, მიუთითონ საკუთარი სახელი და გვარი და უპასუხონ კითხვებს.
4. მასწავლებელი გადახედავს მოსწავლეების მიერ შევსებულ შესასვლელ ბილეთებს მანამდე, სანამ ყველა დაასრულებს მუშაობას, რათა გაკვეთილის მიმდინარეობისას გაითვალისწინოს ეს ინფორმაცია. მასწავლებელი კრებს ბილეთებს.
5. მასწავლებელი მართავს მცირე დისკუსიას მოსწავლეებთან ერთად.

ფაზა 2

1. მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს კონკრეტულ მითითებებს გაკვეთილზე გამოსაყენებელი მეთოდის - ჯიგსოუს შესახებ.
2. პედაგოგი ქმნის ძირითად ჯგუფებს, არაუმეტეს ექვსი მოსწავლისა თითოეულ ჯგუფში. ჯგუფების დაკომპლექტებისას პედაგოგი ითვალისწინებს მოსწავლეთა შესაძლებლობებს და უნარ-ჩვევებს, რაც ხელს შეუწყობს თანამშრომლობით მუშაობაში. ამის შემდეგ თითოეული ჯგუფიდან პედაგოგი ირჩევს ე.წ. ჯგუფის ხელმძღვანელს, რომელიც პასუხისმგებელია მუშაობის პერიოდში ჯგუფის მობილიზებაზე.
3. მასწავლებელი დასაწყისში საუბრობს იმის შესახებ, თუ როგორ მოხვდნენ ებრაელები საქართველოში: დაახლოებით 27 საუკუნის წინ, ბაბილონის მეფე ნაბუქოდუნოსორმა დაიპყრო იუდეას (ებრაული) სამეფო, გაანადგურა ქალაქი იერუსალიმი და ბევრი ებრაელი ბაბილონში გადაასახლა. „ბაბილონის ტყვეობას“ გადარჩენილი მოსახლეობის ნაწილმა სხვადასხვა ქვეყანას შეაფარა თავი. „ქართლის ცხოვრების“ მიხედვით, სწორედ ამ დროს მოვიდნენ ქართლში ებრაელები. მათი უმრავლესობა ქართლის სამეფოს ძველ დედაქალაქში, მცხეთაში, დასახლდა. ქართველები ებრაელებს ურიგებს ეძახდნენ. ამიტომ, მცხეთის იმ უბანს, სადაც ისინი ცხოვრობდნენ, „ურიათუბანი“ უწოდეს.
4. მასწავლებელი ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, რომ საქართველოში მცხოვრებმა ებრაელებმა შეინარჩუნეს საკუთარი ზნე-ჩვეულებები და რელიგია, ქართული კი მათ მშობლიურ ენად აითვისეს. ისინი ქვეყნის მართვაშიც აქტიურად მონაწილეობდნენ. არაერთი ისტორიკოსი მიუთითებს ქართული კულტურაში „ქართველი ებრაელების“ განსაკუთრებულ წვლილზე - „ქართველი ებრაელობა“ საუკუნეთა განმავლობაში ქართველებთან და საქართველოს სხვა მოსახლეობასთან ერთად ქმნიდა ქართულ კულტურას.

5. მასწავლებელი დასამუშავებელ თემას წინასწარ ჰყოფს იმდენ ნაწილად, რამდენი წევრიც არის თითოეულ ჯგუფში. მასალა არის თანაბარი სირთულის, რომ ბავშვებმა შეძლონ ერთი და იგივე დროში მისი შესწავლა. თითოეული ჯგუფი ამუშავებს ერთ და იმავე თემას. ჯგუფის თითოეულ წევრს ეძლევა თემის შესაბამისი ნაწილი, რომელსაც იგი დამოუკიდებლად, ინდივიდუალურად ამუშავებს:

- I ჯგუფი – ლაილაშური ბიბლია (დანართი #2);
- II ჯგუფი – ებრაული დღესასწაულები (დანართი #3);
- III ჯგუფი – სინაგოგები საქართველოში (დანართი #4);
- IV ჯგუფი – ცნობილი ქართველი ებრაელები (დანართი #5).

6. მას შემდეგ, რაც თითოეული მოსწავლე ინდივიდუალურად დაამუშავებს თემის შესაბამის ნაწილს, დგება ექსპერტთა ჯგუფები. მოსწავლეები, რომელთაც დაამუშავეს ერთი და იგივე ნაწილი, ქმნიან ექსპერტთა ჯგუფებს დამუშავებული საკითხების გასაღრმავებლად და გაურკვეველი საკითხების გასარკვევად. კომპლექტდება ექსპერტთა იმდენი ჯგუფი, რამდენ ნაწილადაც იყო დაყოფილი თემა. ექსპერტთა ჯგუფების შიგნით მოსწავლეები აჯერებენ ინდივიდუალურად მოპოვებულ ცოდნას და მსჯელობენ იმაზე, თუ როგორ გადასცენ უკეთ მათ მიერ მოპოვებული ცოდნა ძირითადი/ჯიგსოუს ჯგუფის სხვა წევრებს.

7. მოსწავლეები ბრუნდებიან თავიანთ ძირითად/ჯიგსოუს ჯგუფებში, რათა ჯგუფის დანარჩენ წევრებს გადასცენ მთლიანი თემის მათ მიერ დამუშავებული და შემდეგ ექსპერტთა ჯგუფებში გაღრმავებული ნაწილი. ცალკეულ ნაწილთა ერთმანეთისთვის გაცნობის შემდეგ მოსწავლეები ახდენენ ამ ნაწილების გაერთიანებასა და დასამუშავებელი თემის ერთ მთლიანობაში მოაზრებას. მოსწავლეებს ნამუშევრები გადააქვთ ფლიფჩარტზე.

8. თითოეული ჯგუფი აკეთებს პრეზენტაციას. ჯგუფები უსმენენ ერთმანეთის პრეზენტაციებს.

9. ფაზის ბოლოს მასწავლებელი მოსწავლეებს მიმართავს შემდეგი კითხვებით:

- იცოდით თუ არა საკითხავ მასალაში მოცემული ინფორმაციის შესახებ?
- გაგაკვირვათ რამემ რაც დღეს ისწავლეთ?
- კიდევ რა გსურთ იცოდეთ ებრაული კულტურის, ცნობილი ადამიანების ან სხვა მახასიათებლების შესახებ?

ფაზა 3 - შეჯამება

1. აქტივობა მთელ კლასთან - „აზრების წრე“. თითოეული მოსწავლე ასრულებს მასწავლებლის მიერ წარმოთქმულ ფრაზას: „მე დღევანდელი გაკვეთილიდან გავიგე რომ...“. მნიშვნელოვანია ყველა მოსწავლემ ისაუბროს განსხვავებულ საკითხზე და არ გაიმეოროს მისი წინა კლასელის გამოთქმული მოსაზრება.

2. მასწავლებელი კიდევ ერთხელ მიმოიხილავს გაკვეთილზე განხილულ თემებს. აქცენტს აკეთებს იმაზე, თუ როგორ ვითარდებოდა ქართველებისა და ებრაელების ურთიერთობა საუკუნეების განმავლობაში და გამოირჩევა უნიკალური ისტორიით. საქართველო იყო ერთ-ერთი იშვიათი ქვეყანა, სადაც ებრაელები პრაქტიკულად არ განუცდიათ სისტემური დევნა. ქართველი ებრაელების თემი ჩამოყალიბდა, როგორც უნიკალური კულტურული ჯგუფი საკუთარი ტრადიციებით. ქართველი ებრაელები საუკუნეების განმავლობაში ინარჩუნებდნენ ებრაულ ტრადიციებს, მაგრამ აითვისეს ქართული ენა და კულტურული ელემენტები.

დასკვნაში მასწავლებლის მხრიდან აუცილებელია აღინიშნოს ის, რომ ქართველი ებრაელი მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა ქართულ კულტურასა და ხელოვნებაში, საქართველოში ებრაული რელიგიური პრაქტიკები თავისუფლად ხორციელდებოდა. თბილისში, ქუთაისში, ბათუმსა და სხვა ქალაქებში არსებობდა სინაგოგები, რომელიც დღემდე შემორჩენილია. ორი ერის ურთიერთობა წარმოადგენს კულტურული თანაარსებობისა და ურთიერთპატივისცემის იშვიათ მაგალითს, რაც საუკუნეების განმავლობაში გრძელდებოდა.

შედეგი: მოსწავლე მსჯელობს საქართველოს და უმცირესობების თემების წვლილის შესახებ ქვეყნის ისტორიასა და კულტურულ მემკვიდრეობაში.

კომპლემენტარული ლიტერატურა:

- ინტერაქტიური მეთოდები პრაქტიკაში - მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი 2016
- დემოკრატიული კუთრურის კომპეტენციები- ევროპის საბჭო, 2016
- წარსულის გაკვეთილები, ქმედება მომავლისთვის - „განათლებისა და კვლევების ცენტრი“ 2024
- <https://religion.gov.ge/>
- <https://liberali.ge/>
- <http://www.humanrights.ge/>
- <https://ka.wikipedia.org/>
- <https://www.ttmes.ge/>
- <http://www.nplg.gov.ge/>

იანდახოვი სპეშალ ფაილები და აჩივებები შსს:

დანართი #1

1. რომელი ებრაული დღესასწაული აღინიშნება განსაკუთრებულად ქართველ ებრაელებში?

- ა) ჰანუქა
- ბ) პურიმი
- გ) რომ ჰამანა
- დ) ფესახი

2. საქართველოში ებრაელები რომელი პერიოდიდან ფლობდნენ ქართულ ენას და ეზიარნენ ქართულ კულტურას?

- ა) მხოლოდ მე-20 საუკუნიდან
- ბ) მხოლოდ რუსეთის იმპერიის პერიოდიდან
- გ) მხოლოდ საბჭოთა პერიოდიდან
- დ) უძველესი დროიდან

3. რომელი უძველესი სინაგოგა არის შემორჩენილი საქართველოში?

- ა) ბათუმის სინაგოგა
- ბ) თბილისის დიდი სინაგოგა
- გ) ონის სინაგოგა
- დ) ქუთაისის სინაგოგა

4. ვინ იყო ჯემალ აჯიაშვილი?

- ა) ცნობილი რაბინი
- ბ) მწერალი და საზოგადო მოღვაწე
- გ) ქართველი ებრაელების სათემო ლიდერი
- დ) ქართული ებრაული პოეზიის ფუძემდებელი

სწორი პასუხები:

- 1) დ. ფესახი
- 2) დ. უძველესი დროიდან
- 3) გ. ონის სინაგოგა
- 4) ბ. მწერალი და საზოგადო მოღვაწე

ლაილაშური ბიბლია

ქართველმა ებრაელებმა ბევრი უნიკალური ძეგლი შემოინახეს. უპირველესად უნდა დავასახელოთ ლაილაშური ბიბლია. პერგამენტზე დანერილი ეს უმნიშვნელოვანესი ძეგლი გამოირჩევა ლამაზი ორნამენტით, მაღალმხატვრულად შესრულებული თავსაოებით. ლაილაშის ბიბლია საუკუნეების განმავლობაში ინახებოდა ებრაელთა შორის. მას სვანურ ბიბლიასაც უწოდებენ და არაერთი ლეგენდით ამკობენ ქრისტიანები თუ იუდეველები.

“ლაილაშის ბიბლია” კულტურული მემკვიდრეობის ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული და უნიკალური ექსპონატია. X-XI საუკუნეებით დათარიღებულ ხელნაწერს მეცნიერები შეუფასებელ საგანძურს უწოდებენ. მკვლევრები ამბობენ, რომ მსოფლიოში ასეთი ხელნაწერი სულ სამ-ოთხ ქვეყანაში ინახება. “ლაილაშის ბიბლია” ხელნაწერი თორაა კომენტარებითა და ფერადი გეომეტრიული დეკორით (ამჟამად დაცულია ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში, ისევე, როგორც ბრეთის ბიბლია). ხელნაწერი შესრულებულია ძველ ებრაულ ენაზე პერგამენტზე და მისი ტექსტი მოიცავს ძველი აღთქმის ხუთნიგნეულსა და მაზორახს. მოსეს ხუთნიგნეულის მსგავსად, მასში ქვეყნის შექმნისა და ადამიანის გაჩენის ამბავი, პირველი ცოდვა და მისი შედეგი, სამოთხიდან გამოსვლა და კაცობრიობის გამრავლებაა მოთხრობილი. თუმცა, სპეციალისტები ლაილაშის ბიბლიას შეუსწავლელს უწოდებენ და ამბობენ, რომ რა წერია მასში, ბოლომდე არავინ იცის.

ბიბლიური ტექსტის ფურცლები ერთმანეთზე ხუთ-ხუთადაა დანყობილი, შემდეგ ორადაა გაკეცილი და ათ-ათი ფურცლისგან შედგენილი ნიგნაკების იერსახე აქვს. ამჟამად ამ ხელნაწერთა 169 ფურცელი არსებობს. სპეციალისტთა ვარაუდით, მას 16 ფურცელი აკლია. ეს უნიკალური ხელნაწერი თბილისში მეოცე საუკუნის ორმოციან წლებში ჩამოიტანეს და 1951 წლამდე ებრაელთა ისტორიის მუზეუმში ინახებოდა. მას შემდეგ, რაც ეს მუზეუმი დაიხურა, “ლაილაშის ბიბლია” სახელმწიფო მუზეუმის ხელნაწერთა განყოფილებას გადაეცა, 1957 წლიდან კი ხელნაწერთა ეროვნულ ცენტრში ინახება.

ტერმინთა განმარტებები:

იუდეველები - იუდეის (ძველი პალესტინის) მცხოვრებნი; შემდეგ: საერთოდ, ებრაელები;

თორა - ძველი ებრაული სახელწოდება ბიბლიის პირველი ხუთი ნიგნისა, რომლის ავტორობა მიენერება მითურ წინასწარმეტყველს მოსეს;

ძველი აღთქმა - საერთო წმინდა ტექსტი (ნიგნთა კრებული) იუდაიზმისა და ქრისტიანობისა.

მაზორახი - ებრაულად ნიშნავს „აღმოსავლელს“ ან „აღმოსავლეთის წარმომავლობის ადამიანს“, ხოლო ლაილაშის ბიბლიაში „მაზორახი“ ნიშნავს ბიბლიის ტექსტის გადამცემსა და შემნახველს, ტრადიციული ებრაული ტექსტის რედაქტორს ან თავად მასორეტულ ტექსტს.

ლაილაშის ბიბლია (თორა) ეტრატი X-XI საუკუნე

მასალა: პერგამენტი, ტექნიკა: ხელნაწერი

ებრაული დღესასწაულები

ებრაული დღესასწაულების უმრავლესობა დასაბამს იღებს ბიბლიიდან, რაბინთა სწავლებიდან და ისრაელის თანამედროვე ისტორიიდან. რელიგიური დღესასწაულების თარიღი გარდამავალია და ყოველწლიურად იცვლება.

„იომ ქიფური“ ებრაელთა კალენდარში ყველაზე ნმინდა დღეა, როდესაც ყოველ შემოდგომაზე, რომ ჰაშანას გასვლიდან მათე დღეს, მსოფლიოს ყველა კუთხეში მცხოვრები ებრაელი ხალხი ყოველგვარ საქმიანობას წყვეტს და მარხულობს. იომ-ქიფური საყოველთაო შენდობისა და მიტევების დღეა, როდესაც ღმერთი გულწრფელი მონანიებისა და განწმენდის შემდეგ ადამიანს ჩადენელი ცოდვებისგან ათავისუფლებს. ასევე, ესაა დღე, როდესაც ადამიანებმა ყოველგვარი წყენა უნდა აპატიონ ერთმანეთს და სიყვარულის საფუძველზე ააგონ ახალი ურთიერთობები. სადღესასწაულო მსახურება სინაგოგებში მზის ჩასვლამდე ნახევარი საათით ადრე იწყება. მორწმუნეები ამ დღის უმეტეს ნაწილს სალოცავში თორის კითხვასა და ლოცვაში ატარებენ. მოიხსენიებენ მიცვალებულებს.

მორის გოტლიბი, ებრაელები ლოცულობენ
სინაგოგაში, იომ-ქიფურის დღეს, ვენა, 1878

შაბათი აღნიშნავს კვირის მეშვიდე დღეს. ეს არის ფიზიკური და სულიერი სიამოვნების დღე, რათა გავიხსენოთ სამყაროს შექმნის მიზანი, არსი და მასში ადამიანის როლი. როდესაც ღმერთმა დაისვენა ექვს დღეში სამყაროს შექმნის შემდეგ, ებრაელებიც ისვენებენ თავიანთი საქმისგან. ბევრი ებრაელი ესწრება მსახურებას სინაგოგაში შაბათს. შაბათის შემოსვლა ყოველ პარასკევს მზის ჩასვლამდე აღინიშნება სანთლის დანთების რიტუალით. ამ დღეს აღნიშნავენ ოჯახთან ერთად ყოფნით და შაბათის გამორჩეული კერძების მიერთებით. მღერავენ, სწავლობენ და ზეიმობენ ერთად. ებრაული დღე დაღამებიდან დაღამებამდე გრძელდება, რაც ნიშნავს რომ შაბათი პარასკევ საღამოს იწყება და შაბათს საღამომდე გრძელდება. შაბათის ტრადიციული მისაღებაა „შაბატ შალომი“ (რაც ნიშნავს „კარგ შაბათს“).

პასეჟი, ანუ ფესახი, რვადღიანი ებრაული დღესასწაულია, რომელიც აღინიშნება გაზაფხულის პირზე. ის ებრაელთა ეგვიპტიდან გამოსვლის აღსანიშნავი დღესასწაულია, რომელიც გრძელდება ერთ კვირის განმავლობაში. პირველი და მეშვიდე დღეები უქმეა, ისინი გათანაბრებულია შაბათთან და მხოლოდ საქმლის კეთებაა დაშვებული. დანარჩენ დღეებში შესაძლებელია შეზღუდული საქმიანობა. სადღესასწაულოდღეებშიაკრძალულია საფუარიანი საკვების მიღება და შენახვა. ფესახის რიტუალური წესია შვიდი დღის განმავლობაში მაცის ჭამა. მაცა არის განსაკუთრებული ბურღულეულით დამზადებული პური და ის გამიზნულია ეგვიპტური მონობის მოსაგონებლად. პირველ და მეორე დღეს იშლება განსაკუთრებული ტრაპეზი სეპერი, რომლის განმავლობაში ყოველმა ზრდასრულმა ებრაელმა უნდა მიიღოს 4 ჭიქა ღვინო.

ტერმინთა განმარტებები

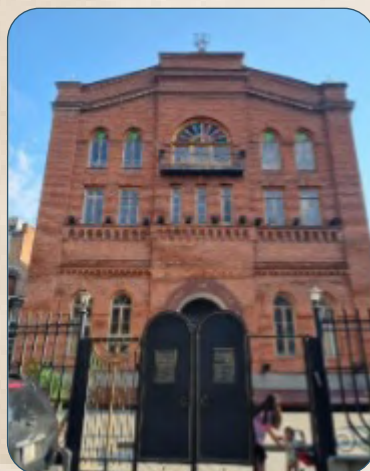
როშ ჰაშანა - ებრაული ახალი წელი. ებრაული კალენდრის მიხედვით, 18-20 სექტემბერს ებრაელი ხალხი ახალ წელს აღნიშნავს

სინაგოგები საქართველოში

„სინაგოგა“, ბერძნული სიტყვაა და ნიშნავს კრებას, შეკრებას კულტმსახურებისათვის. ებრაულად მას „ბეთ ჰაქნესეთ“ - „სახლი საკრებულო“ ჰქვია. ქართველი ებრაელები სინაგოგის შენობას „ლოცვას“ უწოდებენ, რაც ზედმინვენით ასახავს მის შინაარსს.

„ახალციხელების ლოცვა“ - ასე უწოდებენ დღემდე ქართველი ებრაელები თბილისის დიდ სინაგოგას, რადგან ის ახალციხელმა ებრაელმა ააგეს XX საუკუნის დასაწყისში, ძველი ქალაქის მთავარ არტერიიში, ე.წ. „სომხური ბაზრის“ არეალში, დღევანდელი ლესელიძის ქუჩაზე. იგი იუდაიზმის ტრადიციის მიხედვით, იერუსალიმისკენ არის მიმართული. როგორც იმ დროინდელი პრესა იუწყება, ქართველ ებრაელებს სამლოცველოს დამთავრება ძალიან უჭირდათ, თუმცა, დიდი გაჭირვებით, საკუთარი ფინანსებითა და ერთობლივი შრომით შეძლეს დაესრულებინათ და სალოცავად კეთილმოეწყოთ. მშენებლობა დაიწყო 1904 წელს და 1911 წელს დამთავრდა. იმ დროს თბილისში უკვე იყო 6 სინაგოგა. ახალ სინაგოგაში პირველი ლოცვა ჩატარდა 1909 წელს, თუმცა, მაშინ ჯერ კიდევ არ იყო ბოლომდე მოხატული და ავეჯით განწყობილი. 1911 წლიდან ყოველდღიურად, შეფერხების გარეშე, წესისამებრ, დღეში ორჯერ აღესრულება ლოცვა. საგულისხმოა, რომ თბილისში დღეისათვის მხოლოდ ორი სინაგოგა მოქმედებს, დანარჩენი დაიხურა.

თბილისის ქართველ ებრაელთა სინაგოგა „ახალციხელთა ლოცვა“ არის 1020 მ²-ის საერთო ფართობის დიასპორის ებრაული საზოგადოებრივი ცხოვრების ტრადიციულ კომპლექსი, რომლის შემადგენლობაში შედის: „დიდი ლოცვა“ (მთავარი შენობა); „პატარა ლოცვა“, მაცის საცხობი, ფრინველისა და პირუტყვის საკლავი, დაკლული ფრინველის საპუტი, რიტუალური განბანვის ოთახი, სამეურნეო სათავსები (ქაშერი ღვინის დასამზადებლად და სხვადასხვა დანიშნულებისთვის). ამავე კომპლექსში დამატებით შედიოდა 1976 წლამდე რაბინის, ყიმაწულ დავითაშვილის, საცხოვრებელი სახლი. 2000 წელს აქ გაიხსნა მემორიალური დაფა და დაარსდა ქართველ ებრაელთა სპეციფიკური ტრადიციების სწავლების სკოლა.

ცნობილი ქართველი ებრაელები

დავით ბააზოვი - ქართველ ებრაელთა სათვისტომოს ერთ-ერთი ლიდერი, საზოგადო მოღვაწე, საქართველოში სიონისტური მოძრაობის წარმომადგენელი, რაბინი. ბააზოვი ქალაქ ცხინვალში 1883 წელს დაიბადა და პირველადი განათლებაც აქვე, ადგილობრივ სინაგოგაში მიიღო. მოგვიანებით მან სწავლა გააგრძელა სიონისტური განათლების ორ ცენტრში - სლუცკსა და ვილნიუსში, სადაც დაეუფლა ებრაულ ფილოსოფიას და რომელიმე დიდ თანამედროვე ქალაქში რაბინად დარჩენას საქართველოში დაბრუნება არჩია. ბააზოვმა დასავლეთ საქართველოს მაღალმთიანეთს, დაბა ონს მიაშურა და რაჭის პატარა დასახლებაში დაიწყო მრევლის შემოკრება, წერა-კითხვის არმცოდნე ბავშვებისთვის საბაზო სკოლის ჩამოყალიბება. ბააზოვის სახელს უკავშირდება ლაილაშის სინაგოგისადმი გამოვლენილი განსაკუთრებული ყურადღებაც. 1918 წლისთვის მან დაიწყო გაზეთ „ებრაელის ხმის“ გამოცემა. ამავე გამოცემის თანამშრომელთა აქტიური მხარდაჭერით მოხერხდა ბეით ქნესეთის ოქროს მარაგიდან საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო ხაზინის დახმარებაც. 1930-იან წლებში მას შვილი დაუხვრიტეს, თავად კი ციმბირში გადაასახლეს. სიცოცხლის უკანასკნელი წლების განმავლობაში ბააზოვი კვლავ თბილისში დაბრუნდა და 1947 წელს გარდაიცვალა.

სიმონ (ჯემალ) აჯიაშვილი - ქართველი ებრაელი მწერალი, პოეტი, მთარგმნელი. საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს წევრი, ორი მოწვევის საქართველოს პარლამენტის დეპუტატი, საქართველოს ებრაელთა მსოფლიო კონგრესისა და ებრაულ თემთა ევროკავშირის ორგანიზაციათა წევრი. ჯემალ აჯიაშვილი დაიბადა 1944 წლის 23 მარტს დაბა სენაკში. 1967 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტი. 1974-1990 წლებში მუშაობდა საქართველოს მწერალთა კავშირთან არსებული მხატვრული თარგმანისა და ლიტერატურული ურთიერთკავშირების მთავარ სარედაქციო კოლეგიაში უფროს სამეცნიერო რედაქტორად.

კითხულობდა ლექციებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და უცხო ენების ინსტიტუტში. 1993 წელს არჩეულ იქნა სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის აღმოსავლეთმცოდნეობის კათედრის გამგედ, 1997 წლიდან კი არის ებრაული სახალხო უნივერსიტეტის რექტორი. ჯემალ აჯიაშვილმა თარგმნა მსოფლიო კლასიკური პოეზიის ნიმუშები: ბიბლიური ფსალმუნები, ანდალუსიელი ებრაელი პოეტების ლექსები, ძველბერძნული და სპარსული პოეზიის ნიმუშები, ვლადიმერ მაიაკოვსკის, ბორის პასტერნაკის და სხვათა ლექსები.

ცნობილი ქართველი ებრაელები

ჯამლეტ ხუხაშვილი (დ. 13 აპრილი, 1944, თბილისი — გ. 5 აპრილი, 2023, თბილისი) იყო ქართველი ჟურნალისტი, კომენტატორი, სპორტსმენი. თბილისის საპატიო მოქალაქე (2012), სპორტის დამსახურებული მოღვაწე (2014). საქართველოს ებრაელთა მსოფლიო კონგრესის თავმჯდომარე. დაამთავრა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. 1963 წლიდან იყო სპორტული კომენტატორი. 1980–1992 წლებში მუშაობდა: საქართველოს ტელევიზიაში, რადიოში, ტელეკომპანიაში „იმედი“, სპორტულ რადიოში „ჯაკო“; იყო საზოგადოება „დინამოს“ მწვრთნელი. 1994 წლიდან საქართველოს ეროვნული ნაკრების უფროსი.

1990 წლიდან მატაბის კლუბის პრეზიდენტი. ავტორი საიუბილეო წიგნისა „ყურადღება“ (2004), დასახელებულია „დინამოს“ საუკეთესო მწვრთნელად (1986), საუკეთესო სპორტულ კომენტატორად (2004). იყო სპორტული რადიო „ჯაკოს“ გენერალური დირექტორი. მძიმეავადმყოფობის შედეგად გარდაიცვალა 2023 წლის 5 აპრილს 78 წლის ასაკში. მიღებული აქვს — ღირსების ორდენი (ქართული სპორტის განვითარების, მისი პოპულარიზაციის, ქართველი და ებრაელი ხალხების ურთიერთობათა განმტკიცების საქმეში შეტანილი პირადი წვლილისათვის) ოლიმპიური ორდენი და ბრწყინვალეების საპრეზიდენტო ორდენი.

დასახეჭდი მასალა (სამუშაო ფაილები და ფოტოები)
სრულად შეგიძლიათ იხილოთ [ლინკზე](#).